

ע"א ב א מ"י פ"ג מה"ל
מלה וזה ה"ל י"ט סג
עשין ל"ד טו"ש ח"מ כ"י מה"ל
פ"א:
ב ג מ"י ש"ה ה"ל י"ד ומג
ש"ס טו"ש ח"מ כ"י נג
ספיק פ"א:
פא ד מ"י ש"ס טו"ש ש"ס
ספיק ב:
פב ה ו ד מ"י ש"ס טו"ש ע
ש"ס מ"א:
פג ה מ"י ש"ה ה"ל י"ד סג
ש"ס טו"ש ח"מ כ"י מה"ל
פד ט מ"י ש"ה ה"ל י"ט סג
ספיק ג:
ש"ס טו"ש ח"מ כ"י נג
ופ"י ל"ט ספיק פ"א:

רבינו גרשום

פלוגי נמחק שטרו שנכתב
ביום פלוגי ופלוגי ופלוגי
ערו. שראו שם כתוב בו כך
כ"א אם הכירו פלוגי יוכל
ה"ד שיראוהו קודם שיחמק
כולו וראו ב"ד מה שכתוב
בו וראו נמי חתימת העדים
ומכאן לו איש פלוגי וכו'
ופלוגי ופלוגי ערוי שהיו
חתימין בו: אגו ב"ד פלוגי
ופלוגי ופלוגי שצריך
לדיות שלשה: הוציא פלוגי
בן פלוגי שטר מחוק לפנינו
שנכתב ביום פלוגי כלומר
באותו זמן: ולא כתוב
בו: באותו קיום: הורקנו
לעדות של עדים. שראו
מה שכתב בכתב: ונמנע
עדותו מכוונת. שאמרו
שהיו מכירין אף חתימת ידי
העדים: גובה בעל היסט.
ואין צריך להביא שום
ראיה ער: ואם לאו. שלא
כתבו הורקנו יכול הנתבע
לומר שטר מזויף מחוק
הראה לעדים או למידי
הלכן צריך עדים שיעידו
כתיבת העדים שיעידו:
ואם לאו. שלא נמצא
מכוון שלא העירו אלא
על כתיבת השטר בלבד
ולא העירו שהכירו חתימת
העדים צריך להביא ראיה
קודם שיתבע עדים שהכירו
חתימת ידי עדים שהיה על
השטר שהשטר ישר הוא:
נקיע. כתיבתו כדמפרש
לקמן. פסול. דמשמע
שאחרים קרעוהו שמצאו בו
דופי או פרוץ היה: נתקרי.
מעצמו: ומקום התורף.
שכתב המזון להיך ק"י
טרופ שטר טרף לקוחות:
התנו ערבא. ישמעאלים
היו סמיטין למך שהיה
הולך למלחמה והיו רגליין
לעכב עמו במלכותו זמן
גדול ושבו חזרו לקוחות
ובאו עמו לפומבדיתא ונתן
להם רשות לאנס קרקעות
של בני אדם ששכב
העיר שהפירוטו מהן כל
ימות שהן ש: אתו
מרווייהו. בעלי הקרקע:
לקמה דאביי. ואמרו ליחיו
מר שטרי שיש לנו על אותן
שדות שהפושעים הערביים
שהן שלנו שאנו קאנס
מן בעליהן ולא הספקנו
להחזיק בהן ג' שנים עד
שנלוטם הערביים וכשילכו
להן נחזיק בשדותינו השתא
לכתוב לנו מר לכל חד
מינא שטר אוחוז עליה
וארעא דאי מנתיב או
מתביב שטרא אדתי לן
כדאמר התם עד הלית עינן
מדורה איניש בשטריה טפי
לא מודהו וכי מתביב
נקטינן מיהא חד שטר בידן:
דלמא טרף. כבשרו זה
לקוחות ותו לאהר זמן מפיך
שטר אוחוז והדר טרף
לקוחות אחריני: ורי קא
טרי ליה. היו מפצוין עליו
שיכתוב להם: כתוב להם כי
האי שטרא הוא על התק
וערוי על היתר דפסול.
לטרופ ממנו לקוחות אבל

ופלוגי ופלוגי ערוי. החתומים בשטר כך פירש רש"ס ונראה
לר"י (ט) שמכיר (ה) הוא הדיון נמי העדים שהעידו שראו
אותו השטר א שם יראה הלוח היום או למחר לפסלן שיוכל לפסלן
ותימה אם נרץ לכתבן (ו) שאין הגמרא מוכיחן עיון צמיקון
שטרות: **אבר** בשטרי מקח וממכר
כותבין חוץ מאחריות שבו. וכותבין
מומן ראשון דאי מומנא דהאינדא
שמה חזר ומכרה למוכר ויזיל אח"כ
שטר עליה ויאמר האינדא הוא (ז)
דזכינתה מינך והדר טרף שלא כדון
ורש"ג אומר אין כותבין אפי' בשטרי
מקח וממכר פי' דשמה אחר שקנאה
החזיר שטרו למוכר וחזר המכר
והשתא אי לא עבדינן ליה שטרא
להאי מתימן מוכר לומר הוא החזיר
לי השטר וחזר המכר שהרי אין לזה
שטר אלא אם עושין לזה שטר אין יוכל
לומר שלי היא כשיזיל שטר שלו¹ הלא
הלוקח מופס השטר שהוא שלו ויאמר
למוכר שטר שצידך לא החזרתיו לך²
כמה שטרות דכותבין שטר למוכר (ח)
והאחד צידך עדיין נכנסים אומרים
מינתו קיימת וא"כ גבי מקח וממכר
ליכא למישא למידי אפי' אין שטר
לזה הלוקח שלא נכתב שום שטר לא
יכול המוכר ליטול קרקע שאפילו
החזיר לו שטרו אינו שלו דהא לא
חזרה מתנתו³ ואפילו יש לו ראיה
שנתנו לו שכתב לו שטר שיקנה אותה
ואותיות נקנות במסירה ובשטר לכולי
עלמא או יש לו שטר מכירה שמכרה
לא השתא נמי יוכל למישא למידי
שלא כן לא יוכל זה והיישק כלום
ואפילו יש לו שטר שנכתב לו מחדש
שהרי כתוב מאותו האומן⁴ ותימה ק"ת
אם לא כתב לו שטר מכירה אלא
קנה לך ראיה וכל שעבדיה למה אין
לחוש שמה יפסידנו הלוקח על ידי שטר
(ט) שכתב לו מומן ראשון שאע"פ שני
שטרות יהיה כתוב בהן יום אחד מ"מ

רשון ניכר ואולי ומחקי ליה להאי כתבא צמרא ומוקי ליה אלקא
והוא ליה רושס ראשון ניכר וכשר וראשון לא על המחק נכתב
והוא ליה כנטשטס דאמנן לעיל רישומו ניכר כשר: **אמר ליה מי פסרה**
שטרא מעליא קאמינא. דנכתבו ונמחקיה: **אל"ף ז"ס צעלמא**
קאמינא. דכיים צנולים אחרתי לכתוב ולנמחק: **אבד שטר חובי**
וכתבו לי אחר תחתיו ככל הכתוב צראשון וכגון שאין לו עדים שאבד
ממנו: **כסבנו ונתננו לו**. דליכא למימר שמה כתב ללוות ולא לזה: **בשטרי**
פלוהא. אפילו אם בלא לכתוב חוץ מאחריות שבו אין כותבין דאמו
למיטרף ביה מבני חרי ושמה לא אבד צראשון אי נמי דלמא חזר ומלאו
וטרף והדר טרף: **אכל בשטרי מקח וממכר**. אם אמרו עדים כתבו
ונתנו לו כותבין לו אחר חוץ מאחריות שבו מאחר שאמת הדבר שזה
הקרקע קניו לו והוא ירא פן ישמקע הדבר ויערערו עליו שלא כדון
כותבין לו שטר מקח בלא אחריות כדמפרש לקמן (דף קסט): שטרא
דנן דכתבנויה דלא למגיבי ביה לא ממשעבדי ולא מבני חרי כו':

רשון ניכר ואולי ומחקי ליה להאי כתבא צמרא ומוקי ליה אלקא
והוא ליה רושס ראשון ניכר וכשר וראשון לא על המחק נכתב
והוא ליה כנטשטס דאמנן לעיל רישומו ניכר כשר: **אמר ליה מי פסרה**
שטרא מעליא קאמינא. דנכתבו ונמחקיה: **אל"ף ז"ס צעלמא**
קאמינא. דכיים צנולים אחרתי לכתוב ולנמחק: **אבד שטר חובי**
וכתבו לי אחר תחתיו ככל הכתוב צראשון וכגון שאין לו עדים שאבד
ממנו: **כסבנו ונתננו לו**. דליכא למימר שמה כתב ללוות ולא לזה: **בשטרי**
פלוהא. אפילו אם בלא לכתוב חוץ מאחריות שבו אין כותבין דאמו
למיטרף ביה מבני חרי ושמה לא אבד צראשון אי נמי דלמא חזר ומלאו
וטרף והדר טרף: **אכל בשטרי מקח וממכר**. אם אמרו עדים כתבו
ונתנו לו כותבין לו אחר חוץ מאחריות שבו מאחר שאמת הדבר שזה
הקרקע קניו לו והוא ירא פן ישמקע הדבר ויערערו עליו שלא כדון
כותבין לו שטר מקח בלא אחריות כדמפרש לקמן (דף קסט): שטרא
דנן דכתבנויה דלא למגיבי ביה לא ממשעבדי ולא מבני חרי כו':

רשון ניכר ואולי ומחקי ליה להאי כתבא צמרא ומוקי ליה אלקא
והוא ליה רושס ראשון ניכר וכשר וראשון לא על המחק נכתב
והוא ליה כנטשטס דאמנן לעיל רישומו ניכר כשר: **אמר ליה מי פסרה**
שטרא מעליא קאמינא. דנכתבו ונמחקיה: **אל"ף ז"ס צעלמא**
קאמינא. דכיים צנולים אחרתי לכתוב ולנמחק: **אבד שטר חובי**
וכתבו לי אחר תחתיו ככל הכתוב צראשון וכגון שאין לו עדים שאבד
ממנו: **כסבנו ונתננו לו**. דליכא למימר שמה כתב ללוות ולא לזה: **בשטרי**
פלוהא. אפילו אם בלא לכתוב חוץ מאחריות שבו אין כותבין דאמו
למיטרף ביה מבני חרי ושמה לא אבד צראשון אי נמי דלמא חזר ומלאו
וטרף והדר טרף: **אכל בשטרי מקח וממכר**. אם אמרו עדים כתבו
ונתנו לו כותבין לו אחר חוץ מאחריות שבו מאחר שאמת הדבר שזה
הקרקע קניו לו והוא ירא פן ישמקע הדבר ויערערו עליו שלא כדון
כותבין לו שטר מקח בלא אחריות כדמפרש לקמן (דף קסט): שטרא
דנן דכתבנויה דלא למגיבי ביה לא ממשעבדי ולא מבני חרי כו':

א) ונקמן דף קסט.
ב) רש"ל מ"ו. א) ס"ה כתוב
בו זמן ואח"כ רש"ל. ד) י"א
ועד מילא. רש"ל. ה) ס"ה
דשמי מהדרי. רש"ל. ו) ג'
רש"ל. ז) י"א ואית אפי'.
רש"ל.

הגהות הב"ח

א) רש"ב ד"ה אמר ליה
ו"י לאפי כ"ו בראה לי דרבי
אחא ב"ר מנימוי הוה סלקא
אדעתיה דהכי וכו' והכי קא
קמיא וכו' וכשר דראשון
לא: ב) תוב ד"ה ופלוגי
ו"י שמוכרין נמי העדים
ו"י השטר שנמחק שם
יפה: ג) בא"ד נתנמן
מאחר שאין הנמח: ד)
ר"ה אכל וכו' ויאמר
האינדא הוה הדרתי
והבינתו מיין וטרף שלא
הקין כ"ל: ה) בא"ד
דמנן שטר למוכר ואע"פ
שאין לוקח עמו והאחד
צידך ו"י דאפי' אין שטר
לזה הלוקח בלא נכתב לו שום
ו"י ליטול הקרקע:
ו) בא"ד שטר שנכתב לו
מומן ראשון: ז) בא"ד ולא
מקשה לרש"ג מכל זה:

מוסף רש"י

כיון שהגיד שוב אינו
חוזר ומגיד. דבר הנמחק
לא הראשון. כתיב (ויקרא
ה) אם לא יגיד, אכנה
קמייתא קפיד קלא (סנהדרין
סז) דגבי עדות מלא גבנה
מאיפא אם לא יגיד וכו'
(מכותבתי). מרת סדום.
שלי עלי (שביין סס) לא היו
עושין טובה (מכותב סב) וז'
נכה חוה לא מקר (עילי יב)
אין מנהה למיכו ראשין שאין
מקר כבן כלום (עילי סז).
כ"י אריא ארבא. אכניה
אורי (ב"מ קפ). והשליש
את שטר. הקדוה צד
נאמן. לפי דלמא ליה שמוזר
והשטנו כל החוב. ואמר לו.
לזה נלמא. אם אין חרי טמן
ולא המומר מלאן עד יום
פלוגי. חן לו שטר. וחזרו
וימנע הכל (ב"מ ק"ד וכו' וכו')
ויחזר ויגבה כל
מה שכתבו בו חמילה (נדרי'
ע"ז) ולא נתן. ולא פסק
(ש"ס). ר' יוסי אומר יתן.
השליש השטר לנלוה ואע"פ
דאסמכתא ה"ל, דסבור היה
לפועל לחיותו המון, ק"ת
המלוה את השטר (ש"ס).
אסמכתא. הנשטנו נותמ'
שלא מנימוי את מיכרו למזון
עליו שאם לא יקיים מלאו יתן
דך וכו' (ב"מ סח) היינו דבר
דלתי נתמן לו ודמטו אלא
סוקן על דבר שאינו. דסבור
שהוא יוכל לנלוה ודמטס
שנמנן אומן (סנהדרין כ"ד).

רבינו גרשום (המשך)

ויש בו בשטר תרי ריעותא
חזרא והתיבות אינן שלמות
ועוד דהוא על המחק פסול
ולא מצי למטרף ביה: ת"ד
וכי ונתננו לו. שטר שאבד:
אין כותבין ונותנין לו את
השטר אחר. דלמא מכוב
ולא נאבד ואיערומי מיערם
ובעי טרף והדר טרף:
במה דברים אמורים. דאין
כותבין: בשטרי הלואה.
כגון בעל חוב שלהו
היו קרקעותיו משועבדין
לפלוה ואו כתב לפלוה
שטרא אחרינא טרף והדר
טרף לקוחות וכל שטרי
הלואה אע"פ שאין כתבו
בו אחריות הרי הוא כמו
שכתבו בו דכל לזה חייב
באחריות החוב: אבל שטרי
מקח וממכר. שמכר לו

שהוא ואמר נאבד שטרא של מכירה: כותבין לו אחר חוץ מאחריות שבו. דלא כתבי בהאי שני אחריות דכיון דלית ביה אחריות לא
מצי טרף ביה לקוחות ואי אמתא אם כן מה מועיל לו כיון דלא מצי למטרף ביה להכי אהני ליה דכי נקיש אתו שטרא לא מצי למטמן
מוכר הוא ארעא לא מכרתיה מעולם לך דהאי שטרא מוכיח דובנה לו אבל לגבות לא מהני הואיל דאין בו אחריות אבל בשטר

לכך יועיל להם שכל זמן שזה שטר בידם אין יכול המוכר לכפור שלא מכר: ודלמא. אע"פ דכתב על המחק וערוי על הנייר
מחק נמי למידי קיום עד שיהא רשומו ניכר והוה ליה אדיי ואדיי על המחק: ותינא נמחק או נישטשש אם רשומן ניכר כשר. ואתו
למטרופ נמי וימנא אחרינא: אל"ף ב"ח בעלמא קאמינא. כלומר הצי התיבות של כל השטר כותב כגון ז"ב ע"ד וכן כולו הואיל